

บทที่ 4

การวางแผนการสอน

ครูควรทราบวิธีการจัดทำโครงการสอนและแผนการสอน เพราะเปรียบเสมือนทางลัดที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผล

โครงการสอน คือแนวทางการสอนในระยะยาว อาจจะเป็นช่วง 1 เทอม หรือ 1 ปี ครูจะต้องทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์จุดประสงค์ของกลุ่มวิชาและรายวิชา ว่ามุ่งหมายให้นักเรียนเรียนรู้อะไร? หลังจากเรียนแล้วนักเรียนจะต้องมีพฤติกรรมอะไร? มีสมรรถภาพชนิดไหน? จึงจะแสดงว่าบรรลุจุดประสงค์นั้น ๆ มีเวลาในการเรียนกี่ชั่วโมง หลังจากหักวันหยุดต่าง ๆ ออกหมดแล้ว รวมทั้งกำหนดว่าในภาคหนึ่ง ๆ จะทดสอบกี่ครั้ง ด้วยเครื่องมือประเมินผลแบบไหน การทำโครงการสอนอย่างถึถ้วนจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนได้เรียนรู้ครบถ้วนทุกอย่าง

สิ่งที่ควรรู้เพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจในการทำโครงการสอนก็คือการสอนโดยจุดประสงค์ หรือที่เดิมเรียกกันว่าจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นจุดมุ่งหมายของการสอนในลักษณะความคาดหวังของผลการเรียนที่เราต้องการ จุดประสงค์จะต้องแจ่มชัด ไม่คลุมเครือและสามารถพิสูจน์ให้เห็นได้แน่ชัดว่าพฤติกรรมของนักเรียนบรรลุเป้าหมายได้จริง ๆ ตัวอย่างเช่น ถ้าเขียนจุดประสงค์ว่านักเรียนเข้าใจและจำ *Adjectifs démonstratifs* ได้ เป็นจุดประสงค์ที่คลุมเครือ เพราะเข้าใจและจำวัดผลไม่ได้ ควรเปลี่ยนเป็นว่า นักเรียนสามารถเขียน *Adjectifs démonstratifs* ประกอบค่านามได้ถูกต้อง เพราะการเขียนเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้

แนวความคิดเกี่ยวกับการสอนโดยจุดประสงค์

การสอนโดยจุดประสงค์ คือการสอนเพื่อสร้างเสริมและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน โดยมี "วิชา" เป็นสื่อ เราแบ่งการพัฒนาสมรรถภาพต่าง ๆ ได้ 5 ชนิด ด้วยกัน คือ

1. ข้อเท็จจริง
2. ทักษะเชาวน์ปัญญา
3. ยุทธศาสตร์ในการคิด

4. เจตคติ

5. ทักษะการเคลื่อนไหว

1. **ข้อเท็จจริง** หมายถึงความสามารถในการเรียนรู้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ มีความรู้ความจำ รู้สาระที่สำคัญของเรื่องราวแล้วสรุปเป็นข้อความติดต่อกัน รวมทั้งสามารถระลึกได้เมื่อต้องการนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ เช่น รู้ชื่อคน สิ่งของ ความยาวของแม่น้ำ อ่านหนังสือแล้วเข้าใจสาระสำคัญ เป็นต้น

2. **ทักษะเชาวน์ปัญญา** คือความสามารถในการใช้สมอง ใช้ความคิด ทักษะเชาวน์ปัญญาที่ควรได้รับการฝึกฝน คือ

2.1 การเห็นจำแนก แยกความเหมือนและความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้

2.2 จัดพวกสิ่งของที่เป็นพวกเดียวกัน โดยดูจากรูปลักษณะที่เห็นได้

2.3 ให้คำจำกัดความได้

2.4 มีความสามารถในการใช้กฎ เช่น นักเรียนแต่งประโยคได้ถูกต้องจากกฎ

2.5 แก้ปัญหาได้ คือนำหลักการและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เรียนรู้มาแล้วไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เช่น นำความรู้เกี่ยวกับการบวก ลบ คูณ หาร ไปคิดราคาผ้าที่จะซื้อได้

3. **ยุทธศาสตร์ในการคิด** เป็นกระบวนการทำงานในสมองของมนุษย์ ผู้ที่มียุทธศาสตร์ในการคิดสูง คือผู้มีวิธีการเรียนรู้ที่ดี รู้จักเลือก รับรู้และแปลความสิ่งที่รับรู้ได้อย่างฉลาด มีเคล็ดลับในการคิด การจำ และสามารถนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สะสมไว้มากแก้ปัญหาแปลก ๆ ใหม่ ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้มียุทธศาสตร์ในการคิดสูงเรียกว่าเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

4. **เจตคติ** คือความรู้สึกนึกคิดที่มีอยู่ภายในที่มีผลต่อการตัดสินใจของคนเราในการจะเลือกทำ หรือไม่ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด กลุ่มวิชาที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมเจตคติ คือจริยธรรม เป็นต้น

5. **ทักษะการเคลื่อนไหว** คือความสามารถและความชำนาญในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ และอวัยวะต่าง ๆ เช่น เคลื่อนไหวปากในการเปล่งเสียงที่ถูกต้อง เคลื่อนไหวมือและเท้า ในการเดินร่า ฯลฯ

การสอนโดยจุดประสงค์จึงต้องจัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสมรรถภาพของการเรียนรู้แต่ละสมรรถภาพ เพราะสมรรถภาพแต่ละชนิดมีลักษณะธรรมชาติที่แตกต่างกัน จึงทำให้สภาพการเรียนรู้อย่างต่างกันด้วย

ดังนั้น การสอนแบบจุดประสงค์ คือการจัดสภาพภายนอกทั้งหมด (เครื่องส่ง-การสอน) ให้สอดคล้องกับสภาพภายใน (เครื่องรับ-การเรียนรู้)

ความมุ่งหมายในการทำโครงการสอน

1. เพื่อให้การสอนในแต่ละจุดประสงค์มีน้ำหนักเท่าเทียมกัน และครูสามารถแบ่งเนื้อหาวิชาได้อย่างเหมาะสม ไม่เน้นเรื่องหนึ่งเรื่องใดมากเกินไป
2. เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอน ซึ่งจะช่วยให้ครูเตรียมการสอน อุปกรณ์ กิจกรรมเสริมทักษะให้สอดคล้องกับการเรียนคาบนั้น ๆ ได้อย่างมากที่สุด
3. เพื่อช่วยให้ครูทราบล่วงหน้าว่าระยะใดนักเรียนจะมีความรู้มากน้อยเพียงใด ควรจะทดสอบชนิดไหน เพื่อจะได้คลุมเนื้อหาที่เรียนมาได้หมด
4. สะดวกในการจัดครูสอนแทน เมื่อครูประจำไม่สามารถมาสอนได้ ครูที่สอนแทนจะทราบว่า การสอนดำเนินไปถึงไหน และต้องสอนอะไรต่อไป ทำให้การสอนต่อเนื่องกัน

ตัวอย่างโครงการสอนวิชาเสริมทักษะการฟัง-พูด ฝ 621 และ ฝ 622 ของหน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โครงการสอนรายวิชาเสริมทักษะการฟัง-พูด ฝ 621 และ ฝ 622

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน คาบ	เนื้อหา		ข้อเสนอแนะ	เครื่องมือที่ใช้
		ฝ 621	ฝ 622		
1. ฟังบทสนทนา ข้อความ เรื่องราว ที่มีประโยคซับซ้อน แล้วตอบ คำถามได้	8	สิ่งที่นักเรียนฟัง - dialogue, téléphone, interview - textes (สั้น ๆ) extraits, poèmes - lettres, récits, annonces - comptines, chansons	- dialogue (ยากขึ้น) - textes, informations - films, poèmes((ยากขึ้น) - contes, chansons		1. การสังเกต 2. การใช้แบบสอบถาม 3. การสอบถาม
2. ฟังบทสนทนา ข้อความ เรื่องราว ที่มีประโยคซับซ้อน แล้วตอบ คำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยว กับเรื่องที่ฟังได้	6	เนื้อหาเดิม	เนื้อหาเดิม+débat	- ส่วนวันที่แสดงความ คิดเห็น (prise de position) - น้ำเสียง (ton) (rythme, intonation)	1. การสังเกต 2. การใช้แบบสอบถาม 3. การสอบถาม 4. ข้อทดสอบ
3. เล่าเรื่องเกี่ยวกับบทสนทนา หรือ เรื่องที่ฟังได้อย่างคล่องแคล่ว	4	เนื้อหาเดิม	เนื้อหาเดิม	- discours rapportés - discours indirects	1. การสังเกต 2. การสอบถาม
4. สรุปความจากบทสนทนา หรือ เรื่องที่ฟังได้อย่างคล่องแคล่ว	4	เนื้อหาเดิม	เนื้อหาเดิม		1. การสังเกต 2. การสอบถาม

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน คาบ	เนื้อหา		ข้อเสนอแนะ	เครื่องมือที่ใช้ ในการประเมินผล
		ฝ ๒21	ฝ ๒22		
5. สนทนาโต้ตอบโดยใช้ภาษา และ น้ำเสียงได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ที่กำหนดให้	6	บทสนทนาโต้ตอบใน สถานการณ์ต่อไปนี้ – actes sociaux, – demandes – sentiments – conflits, réclamation	เนื้อหาเดียวกับ ฝ ๒21 เพิ่มความยากขึ้น	การออกเสียง (intonation, ton, rythme, prononciation)	1. การสังเกต 2. การใช้แบบสอบถาม 3. การสอบถาม
6. แสดงละครสั้น ๆ หรือแสดงบทบาท ตามเรื่องที่กำหนดให้ได้	4	ครูเป็นผู้กำหนดเรื่อง และ บทบาทตัวละคร แล้วให้ นักเรียนแสดง	นักเรียนเป็นผู้กำหนดเรื่อง และบทบาทตัวละคร โดย ครูเป็นที่ปรึกษา		1. การสังเกต

โครงการสอนรายวิชาเสริมทักษะ ฝ 621 และ ฝ 622 (แสดงรายการ)

ลำดับที่	คาบที่	จุดประสงค์ การเรียนรู้	สัปดาห์ที่	คาบที่	จุดประสงค์การเรียนรู้
1	1	Pré-test (Test de niveau)	10	19	จุดประสงค์ที่ 4
	2	จุดประสงค์ที่ 1		20	จุดประสงค์ที่ 5
2	3	จุดประสงค์ที่ 2	11	21	จุดประสงค์ที่ 1
	4	จุดประสงค์ที่ 1		22	จุดประสงค์ที่ 2
3	5	จุดประสงค์ที่ 2	12	23	จุดประสงค์ที่ 3
	6	จุดประสงค์ที่ 5		24	จุดประสงค์ที่ 4
4	7	จุดประสงค์ที่ 1	13	25	จุดประสงค์ที่ 5
	8	จุดประสงค์ที่ 2		26	Summative II
5	9	จุดประสงค์ที่ 3	14	27	จุดประสงค์ที่ 1
	10	จุดประสงค์ที่ 5		28	จุดประสงค์ที่ 4
6	11	จุดประสงค์ที่ 1	15	29	จุดประสงค์ที่ 5
	12	จุดประสงค์ที่ 2		30	จุดประสงค์ที่ 1
7	13	Summative I	16	31	จุดประสงค์ที่ 4
	14	จุดประสงค์ที่ 3		32	จุดประสงค์ที่ 6
8	15	จุดประสงค์ที่ 5	17	33	จุดประสงค์ที่ 6
	16	จุดประสงค์ที่ 1		34	จุดประสงค์ที่ 6
9	17	จุดประสงค์ที่ 2	18	35	จุดประสงค์ที่ 6
	18	จุดประสงค์ที่ 3		36	Summative III

แผนการสอน คือแผนในการปฏิบัติการสอนของครูชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง ๆ อาจจะเป็น 1 คาบ หรือ 2 คาบเรียน ช่วยให้ครูเห็นบทบาทของตนว่าจะต้องทำอะไรและอย่างไรบ้าง เพราะมีรายละเอียดทุกอย่างของการสอนอยู่ในนั้น แผนการสอนของฝรั่งเศส ขณะนี้ยึดถือจุดประสงค์กับหลักการเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Gagné ว่าการเรียนรู้ในสมองของคนมีลำดับขั้นตอนอย่างไรก็ควรจัดการสอนให้มีลำดับขั้นตอนสอดคล้องกันด้วย คือ

ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ

คือการทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจจดจ่อในบทเรียนซึ่งเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งช่วยภายนอกตัวผู้เรียน กับแรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวผู้เรียนเอง หลังจากฟังการพูดเข้าใจ สนทนา ซักถาม หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ของครู รวมทั้งใช้กระบวนการคาดหวังให้นักเรียนเกิดความคาดหวังว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับเขาถ้าเขาได้เรียนรู้สิ่งนั้นแล้ว

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์ของบทเรียน

แจ้งให้นักเรียนทราบจุดหมายปลายทางของการเรียนในครั้งนั้นว่า เมื่อสิ้นสุดการเรียนในคาบนั้น ๆ แล้ว นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมใดได้บ้าง ครูต้องมีเทคนิคในการแจ้งให้นักเรียนมองเห็นประโยชน์ของบทเรียนและกระหายใคร่จะเรียน การแจ้งจุดประสงค์ยังเป็นการช่วยตัวครูให้ดำเนินการสอนไปในเส้นทางที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้โดยไม่เผลอออกนอกเส้นทางนานเกินไป

ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิม

การเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง เมื่อจะรู้สิ่งใหม่ก็ต้องอาศัยความรู้เก่าเป็นพื้นฐาน ครูต้องทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นเฉพาะจุด ๆ นั้น ถ้าเห็นว่าพื้นฐานความรู้เดิมไม่เพียงพอ จะต้องสอนซ่อมเสริมจนนักเรียนพร้อมที่จะรับความรู้ใหม่ได้

ขั้นที่ 4 การกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

เป็นขั้นที่เริ่มกิจกรรมของบทเรียนใหม่ เป็นการเริ่มต้นการเรียน (point de départ) ของแต่ละ thème หรือแต่ละคาบเรียนโดยใช้สื่อหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการพูด ซักถาม ให้ตัวอย่าง ครูต้องคำนึงถึงสมรรถภาพของการเรียนรู้แต่ละสมรรถภาพเป็นสำคัญ เพื่อจะได้จัดสภาพการสอน กิจกรรมต่าง ๆ ได้สอดคล้องกัน

ขั้นที่ 5 ให้แนวการเรียนรู้

ขั้นนี้ครูต้องคอยบอกแนวทางและช่วยชี้แนะให้นักเรียนเห็นวิธีที่ตนจะต้องปฏิบัติ รวมทั้งสามารถแสดงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ได้ เช่น การใช้ตัวภาพช่วยฝึกความจำในการเรียนรู้เรื่องโครงสร้างประโยค การใช้คำถามเป็นการนำทาง หรือแนะนำแหล่งค้นคว้าให้

ขั้นที่ 6 นักเรียนปฏิบัติ

เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมตามที่ครูคาดหวังไว้ในขั้นตอนนี้ อาจจะให้ปฏิบัติเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม แล้วแต่ลักษณะของกิจกรรม และผลของกิจกรรมต้องตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียน

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูแสดงให้เห็นนักเรียนเห็นว่า ผลการปฏิบัติ หรือพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกนั้น ได้ผลสำเร็จ หรือมีปัญหาอย่างไรหรือไม่ ชมเชยเมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง แก้ให้ทันทีเมื่อพบข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 8 การประเมินค่าการปฏิบัติ

ครูจะประเมินดูว่านักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามจุดประสงค์ปลายทางของคาบเรียนนั้น ๆ หรือไม่ นักเรียนปฏิบัติได้เพียงใด ถึงเกณฑ์ที่ตั้งหรือไม่ ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ที่ครูคาดหวังจะต้องสอนซ่อมเสริมให้

ขั้นที่ 9 การส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

เป็นขั้นที่เสริมความแม่นยำในการปฏิบัติ และนำพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ อาจให้นักเรียนสรุปและบันทึกเนื้อหาที่เพิ่งเรียน ให้ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ฯลฯ

La Lettre de Catherine.

Paris, le 10 octobre.

Chers parents,

Je suis à la Cité Universitaire depuis une semaine. Comme les cours commencent seulement dans quinze jours, j'ai le temps de visiter Paris et d'aller voir mes amis. Je me promène dans les grands magasins avec Odette et nous essayons d'acheter tout ce qu'il nous faut pour bien travailler. Je ne vous oublie pas et je pense souvent à vous et aux trois chats.

J'essaie de ne pas dépenser trop d'argent mais tout est très cher à Paris. Vous savez, ici, je ne m'ennuie pas. Le mois prochain, il y a un bal à la Cité et justement j'ai besoin d'une robe. Mes anciens vêtements ne me vont plus. Ils ne sont pas à la mode à Paris. Je vais être obligé de me faire faire quelque chose..... Pouvez-vous m'envoyer un petit mandat? Il ne me reste pas assez d'argent pour payer la couturière..... Pour le tissu, j'hésite entre le velours et la mousseline. Je veux m'en occuper maintenant avant de commencer à travailler.

Envoyez-moi un mot avec le mandat pour me donner des nouvelles des chats et de vous.

Je vous embrasse affectueusement

CATHERINE

P.S. Voilà mon adresse :

Fondation des Etats-Unis

Cité Universitaire

Boulevard Jourdan

PARIS (14e)

ตัวอย่างแผนการสอน

แผนการสอนที่.....5.....

เรื่อง La lettre de Catherine

ชั้น ม.6 ระยะเวลา 2 คาบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อ่านในใจสิ่งที่กำหนดให้แล้วตอบหรือแสดงความคิดเห็นได้

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้วสามารถตอบคำถามได้

ชนิดของสมรรถภาพ

ข้อเท็จจริง

จุดประสงค์นำทาง

1. บอกความหมายของศัพท์ สำนวนในบทความนั้นได้
2. ตอบคำถามจากข้อความที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
3. อ่านออกเสียงถูกต้องด้วยน้ำเสียงที่แสดงความรู้สึกสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

ประสบการณ์เดิม

Temps présent และ passé composé ของ verbe pronominal.

Pronoms personnels : me, nous, en

Cette jupe me va bien.

เนื้อหา

จดหมายจากนักศึกษาที่เขียนถึงบิดามารดาเพื่อขอเงิน

สื่อการเรียน

บทอ่านจากหนังสือ Le Français actuel หน้า 21 เทปบทเรียนอ่าน

โดยชาวฝรั่งเศส (ถ้าไม่สะดวกใช้เสียงครูแทน)

ป้ายโฆษณางานแต่งงานของนักศึกษา

ตัวอย่างผ้ากำมะหยี่

ลำดับขั้นการสอน

1. การสร้างความสนใจ เล่าให้นักเรียนฟังว่า นักศึกษาฝรั่งเศสที่เรียนในชั้นมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มักจะไปพักผ่อนที่หอพักของมหาวิทยาลัย และจะติดต่อไปบ้านของตนทางโทรศัพท์ หรือจดหมายเพื่อแจ้งข่าวคราว ที่อยู่ใหม่ที่ประณีตส่งถึง และชีวิตใหม่ ๆ ให้ผู้ปกครองทราบ

2. แจงจุดประสงค์ บอกให้นักเรียนทราบว่า เมื่ออ่านบทความเรื่องนี้แล้วจะตอบคำถามได้

3. ทบทวนประสบการณ์เดิม ให้นักเรียนเปลี่ยนประโยคที่ครูบอกเป็นประโยคปฏิเสธ

P : Je me promène dans le jardin.

E : Je ne me promène pas dans le jardin.

P : Elle s'est promenée au bord de la Seine.

E: Elle ne s'est pas promenée au bord de la Seine.

P : Nous nous ennuyons.

E : Nous ne nous ennuyons pas.

บททวนเรื่องการใช้สรรพนาม

P : Est-ce qu'elle a une robe jaune?

E : Oui, elle en a une.

P : Vous me donnez ce livre?

E : Oui, je vous le donne.

P : Qu'est-ce qu'il vous faut? ครูชูปากกาให้ดู

E : Il nous faut un stylo.

4. การกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ครูเปิดเทปให้ฟัง 2 ครั้ง หรืออ่านให้ฟังก่อน แล้วแจกบทอ่านแก่นักเรียน

5. การให้แนวการเรียนรู้

- Cité universitaire หอพักของมหาวิทยาลัยในฝรั่งเศสมักจะเป็นตึกที่สร้างด้วยแบบแปลนเดียวกันอยู่เป็นกลุ่ม ๆ แต่ละตึกจะมีชื่อเฉพาะ ที่ปารีสมีหอพักนักศึกษานานาชาติด้วย ตั้งชื่อตามชื่อประเทศต่าง ๆ ที่ส่งเงินมาช่วยในการสร้างหอพัก และนักศึกษาสัญชาตินั้นจะมีสิทธิ์ได้รับการพิจารณาให้พักในหอพักนั้นก่อน

หอพักบางแห่งอยู่ในบริเวณ Domaine universitaire (campus) แต่บางแห่งก็อยู่ไกลจากมหาวิทยาลัย การที่หอพักจะเป็นหอชาย หอหญิงหรือไม่จำกัดเพศ ย่อมแล้วแต่ระเบียบของหอพักนั้น ๆ ในห้องพักอาจเป็นห้องเดี่ยว หรือห้องคู่ก็ได้ นอกจากเตียงนอนแล้ว จะมีโต๊ะทำงาน และตู้เสื้อผ้าคนละ 1 ชุด กับอ่างล้างหน้า 1 อ่าง

- dépenser de l'argent. ≠ économiser.

EX. En trois mois, il a réussi à économiser mille francs.

bal = boum = งานเต้นรำ

Boum à Condillac

Mercredi 25 mars, à 20 h.

entrée : 5 francs.

ครูซูบายโฆษณางานต้นราชของนักศึกษาตั้งตัวอย่างข้างบนนี้ ประกอบการเล่าวัฒนธรรมฝรั่งเศสเกี่ยวกับชีวิตนักศึกษา และการพักผ่อนหย่อนใจของเขา

-être à la mode = ทันสมัย

ครูอธิบายสำนวน être obligé de + infinitif ว่ามีความหมายเท่ากับ il faut que + subjonctif.

Ex. Je suis obligé de partir, j'ai rendez-vous.

= Il faut que je parte, j'ai rendez-vous.

ครูอธิบายสำนวน se faire faire โดยยกตัวอย่างประโยคให้นักเรียนทำความเข้าใจ
เช่น

Elle fait une robe.

Elle fait faire une robe.

Elle se fait faire une robe.

— mandat ครูบอกความหมายเป็นภาษาฝรั่งเศส

— envoyer un mandat = envoyer une somme d'argent à quelqu'un par la poste.

— couturière = ช่างตัดเสื้อ ครูเล่าเรื่องประกอบว่า อันที่จริงการจะสั่งให้ช่าง ตัดเสื้อให้เฉพาะตัวนั้นราคาแพงมาก คนฝรั่งเศสจึงนิยมซื้อเสื้อสำเร็จรูปมากกว่า เพราะตัดออกมาด้วยขนาดมาตรฐาน เพียงแต่จำเบอร์ของตนให้ได้ว่าใส่ขนาดไหนเท่านั้น ราคาถูกลงกว่าและได้ใส่ทันใจด้วย

— velours ครูชูผ้ากำมะหยี่ที่เตรียมมา อธิบายว่า คือ velours

ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า boulevard, avenue, rue และ route เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร? อะไรใหญ่ที่สุด? อะไรเล็กที่สุด? ครูสรุปให้ฟังอีกครั้ง

ให้นักเรียนสังเกตว่าบทเรียนนี้ มีกริยาหลายตัว ที่ตามด้วยคำบุรพบท "de"

๘. นักเรียนปฏิบัติ

— นักเรียนอ่านออกเสียงด้วยน้ำเสียงที่แสดงความรู้สึก

— นักเรียนตอบคำถามด้วยปากเปล่าก่อน แล้วจึงเขียนตอบลงในกระดาษคำถาม

ที่ครูแจก

Questions.

1. De quoi s'agit-il dans cette lettre?

2. Qui est Catherine?

3. Pensez-vous que Catherine soit une Américaine ou une Française?
4. Habite-t-elle avec ses parents actuellement? Où est-elle?
5. D'après la lettre, quand est-ce que les cours à Paris commencent?
6. Est-ce qu'elle s'ennuie à Paris? Pourquoi?
7. Pourquoi est-ce qu'elle doit se faire faire une nouvelle robe chez la couturière?
8. A votre avis, Catherine est-elle coquette? Comment le savez-vous?
9. Manquant d'argent, qu'est-ce qu'elle demande aux parents de lui envoyer?
10. Où voudriez-vous poursuivre vos études après le baccalauréat? Pourquoi?

7. **แจ้งผลการปฏิบัติ** ชมชมเมื่อนักเรียนตอบถูก แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้ภาษาและเรื่องราวในการตอบคำถาม

8. ประเมินค่าการปฏิบัติ

- สังเกตการตอบคำถามแบบปากเปล่าว่านักเรียนเข้าใจเรื่องถูกต้องหรือไม่
- ตรวจสอบงาน ตรวจสอบคำตอบจากคำถามที่กำหนดให้ และการให้เหตุผลประกอบ

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

- ครูหาบทอ่านที่เกี่ยวกับเรื่องราวของนักศึกษาฝรั่งเศส มาแนะนำให้นักเรียนอ่านเพิ่มเติม
- ให้นักเรียนย่อเรื่องส่ง

การจัดกิจกรรมประกอบการสอน

นอกเหนือจากการสอนตามหลักสูตรแล้ว ครูอาจจะจัดกิจกรรมประกอบการสอน หรือกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียนภาษาฝรั่งเศส หรือนอกห้องเรียนได้อีกหลายชนิด เช่น

1. จัดเกมส์ต่าง ๆ เพื่อเสริมความรู้ทางคำศัพท์ การออกเสียงการพูด ฯลฯ
2. หัดร้องเพลงฝรั่งเศสง่าย ๆ ในหนังสือเรียน หรือคัดเลือกเพลงตามสมัยนิยมที่เหมาะสมมาสอน

3. สอนวิธีเดินร่ำพื้นเมืองของฝรั่งเศส หรือจัดการแสดงละคร

4. ส่งเสริมให้นักเรียนมีอุปนิสัยในการสะสม และจัดแสดงสิ่งที่สะสมไว้ เช่น สแตมป์ ไปสการ์ด ภาพจำลอง หรือจัดหาภาพสถานที่สำคัญของฝรั่งเศสมาให้นักเรียนวาด และติดไว้ในห้องเรียน

5. จัดรายการเสียงตามสาย หรือแข่งขันตอบปัญหา รวมทั้งการฉายสไลด์หรือภาพยนตร์ฝรั่งเศส

6. พานักเรียนไปทำอาหารฝรั่งเศสง่าย ๆ ในห้องคหกรรม เช่น crepe หรือจัดปาร์ตี้

7. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับประเทศฝรั่งเศสมุมใดมุมหนึ่งในห้องเรียน หรือจัดในโรงเรียน ตัวอย่างของเกมส่ง่าย ๆ ในชั้นเรียน

1. เกมสต่อศัพท์ แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ทุกคนจะต้องเวียนกันไปเขียนกระดานของฝ่ายตน โดยเอาตัวอักษรตัวสุดท้ายของคำที่เขียนมาเป็นตัวอักษรตัวแรกของคำใหม่ ครูจะเป็นคนให้คำเริ่มต้น นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม จะต่อคำไปเรื่อย ๆ เช่น chapeau, usine, entrer, rat, ton, nouvelle, etc.

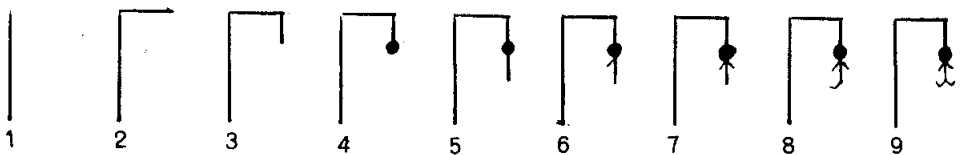
หลังจากนั้นครูตรวจความถูกต้องแล้วให้คะแนนว่ากลุ่มไหนชนะ

2. เกมสเติมศัพท์ เติมตัวอักษรที่หายไป

แบบที่ 1 ครูเขียนเฉพาะตัวอักษรที่ขึ้นต้นกับลงท้าย ระหว่างนั้นมีตัวอักษรอีกก็ตัวก็ขีดเส้นไว้ นักเรียนต้องหาคำมาเติมให้เต็ม เช่น c _ _ _ u = cadeau

แบบที่ 2 เขียนให้เฉพาะสระ นักเรียนหาพยัญชนะมาเติม เช่น _ oi _ u _ e = voiture

แบบที่ 3 เกมสแขวนคอ (Jeu du pendu) อาจจะเป็นคำที่ทั้งยาวและยาก ครูไม่ให้ตัวอักษรใด ๆ เลย เพียงแต่ขีดให้นักเรียนทราบว่าคำนั้นประกอบด้วยตัวอักษรกี่ตัว ให้นักเรียนเดาว่า ควรจะเป็นอักษรตัวใดในแต่ละตำแหน่ง ถ้าเดาผิดครูเขียนรูปตะแลงแกงสำหรับแขวนคอตามลำดับต่อไปนี้

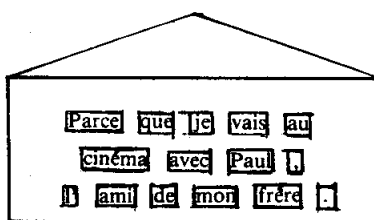
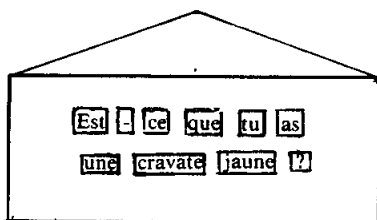

ถ้าเกมสดำเนินมาถึงลำดับ 9 และยังไม่ตายคำนั้นไม่ได้ แสดงว่าผู้เล่นแพ้

3. Jeu de Kim ครูติดรูปภาพสัก 10-15 ภาพบนกระดานสักหลาดให้นักเรียนดูประมาณ 1 นาที นักเรียนจะต้องบอกชื่อสิ่งของที่เห็นด้วยปากเปล่า หรือเขียนลงในสมุดก็ได้ ถ้าเขียน คำที่เขียนผิดหรือใช้ article ไม่ถูกต้องนับเป็นผิด ผู้ชนะคือผู้ที่เขียนคำได้มากที่สุดและถูกต้องที่สุด

อีกวิธีหนึ่งคือวางของไว้บนโต๊ะ ใช้ผ้าคลุมปิดเสียหลังจากนักเรียนดูแล้วหรือใช้รูปจากนิตยสารรวมทั้งภาพวาดเป็นสื่อก็ได้

4. เกมสัเรียงคำ ครูเตรียมซอง กระดาษ กรรไกร เขียนประโยคลงบนกระดาษ แล้วใช้กรรไกรตัดคำแต่ละคำ รวมทั้งเครื่องหมายต่าง ๆ ในประโยคนั้นเป็นรูปสี่เหลี่ยม บรรจุชิ้นส่วนลงในซอง ๆ หนึ่ง แจกนักเรียนซองละคนหรือเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนเรียงลำดับคำตามโครงสร้าง รวมทั้งใช้เครื่องหมายวรรคตอนอย่างถูกต้องด้วย

5. เกมสัตัวเลข เกมสันี้ช่วยให้นักเรียนทบทวนเรื่องจำนวนนับได้อย่างดีเยี่ยม กติกามีว่า เลข 7 หรือผลคูณของเลข 7 (เช่น 14 หรือ 21) หรือตัวเลขใด ๆ ที่มีเลข 7 เป็นตัวประกอบอยู่ (เช่น 17 หรือ 37) เป็นตัวเลข "ต้องห้าม" จะไม่มีการเอ่ยตัวเลขเหล่านี้ออกมาเลย แต่จะใช้คำว่า "bein" แทนตลอดการเล่น ตัวอย่างเช่น

- นักเรียนคนที่ 1 : un
- นักเรียนคนที่ 2 : deux
- นักเรียนคนที่ 6 : six
- นักเรียนคนที่ 7 : Bein
- นักเรียนคนที่ 12 : douze
- นักเรียนคนที่ 13 : treize
- นักเรียนคนที่ 14 : Bein etc.

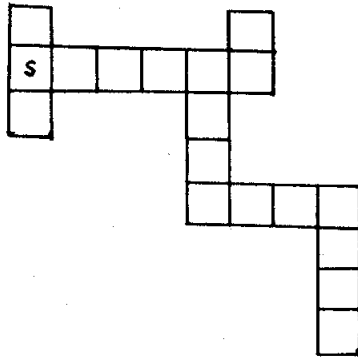
เกมสันี้จะต้องเล่นให้รวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ นั่นคือ นักเรียนจะต้องคิดอย่างรวดเร็ว ถ้าผู้เล่นลืมออกเสียง "bein" ตามที่ที่กำหนดให้ออกเสียง ก็ต้องออกจากเกมสัไป หรือออกเสียง "bein" ในที่ ๆ ไม่ต้องออกเสียงนี้ รวมทั้งนับเลขผิด เช่น จาก treize คนต่อไปพูดว่า quinze ก็จะต้องออกจากเกมสัไปเช่นกัน

ถ้าผู้เล่นคนหนึ่งออกไป ที่เหลือก็ต้องเริ่มนับหนึ่งใหม่อีก ครูอาจให้เล่นโดยทุกคนยืนขึ้นข้าง ๆ โต๊ะเรียนของตน ใครที่ต้องออกจากเกมสัก็นั่งลง จนได้ผู้ชนะคือผู้ที่ยืนอยู่เป็นคนสุดท้าย

6. เกมสักระบายกริยา

แบบที่ 1 แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนจับฉลากทีละ 2 คน ถ้าจับฉลากได้กริยาตัวไหน ผู้เล่นจะต้องระบายกริยาตัวนั้นตั้งแต่ Je → Ils เป็น temps présent หรืออื่น ๆ ตามคำสั่งลงบนกระดาน เขียนเสร็จแล้วไปนั่งที่ ผู้อื่นมาเล่นต่อ ห้ามมิให้มีเสียงกระซิบ มิฉะนั้นจะไม่ได้คะแนน กลุ่มใดเสร็จก่อนชนะ

แบบที่ 2 ระบายกริยาในรูปของอักษรไขว้ง่าย ๆ เช่น ถ้าจะให้ระบาย verbe être ก็แจกตารางอักษรไขว้ให้นักเรียนเติม ให้นักเรียนที่เก่งไม่เบื่อหน่าย และยังเป็นภาระตุนเด็กอ่อนให้เกิดแรงจูงใจที่จะฝึกฝนการระบายกริยาด้วย ตัวอย่างของวิธีนี้ คือ

7. เกมสัตอบคำถาม ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำถามลงในกระดาษ ครูรวบรวมมาตรวจแก้จนถูกต้อง แล้วให้นักเรียนผลัดกันจับฉลากขึ้นมาอ่านคำถามนั้นดัง ๆ รวมทั้งตอบด้วย

8. เกมสัเกี่ยวกับอาชีพ (jeu de métier) นักเรียนได้กระดาษเล็ก ๆ ที่ครูเขียนคำนามเกี่ยวกับอาชีพ 1 คำ แต่ละคนจะต้องไปเขียนกระดานเป็นประโยคต่าง ๆ จนกว่าเพื่อนจะทายได้ว่าคำปริศนานั้นคืออาชีพอะไร เช่น

"docteur" นักเรียนเขียน : Il soigne des malades.

Il travaille à l'hôpital.

Il ordonne "Tirez la langue".

9. เกมสัทายปัญหา (devinette) เช่น

Elle n'a pas de jambes, elle n'est pas vivante, pourtant elle marche. (= une auto)

Je suis blanche, le professeur m'aime. (= une craie)

Nous en avons 32, les fourchettes en ont 4. (= des dents)

หรืออาจจะเป็นชุดของคำถาม คือ

1. Il est en bois, en pierre ou en fer.
2. Il est droit ou il tourne.
3. Il monte ou il descend.

(= un escalier)

เกมส์พวกนี้ต้องง่ายพอสมควร เพื่อให้นักเรียนตอบได้และยังเป็นการฝึก การใช้ pronom ไปด้วยในตัว

10. **เกมส์ 20 คำถาม** ครูเลือกนักเรียนคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินรายการ เลือกว่าจะเอาคน สัตว์ หรือสิ่งของเป็นตัวปริศนา แล้วให้เพื่อน ๆ ตั้งคำถามโดยผู้ตอบจะต้องตอบเพียง "Oui" หรือ "Non" เท่านั้น ถ้าถาม 20 คำถามแล้วยังหาคำตอบไม่ได้ ผู้ตั้งปริศนาชนะ เกมส์นี้ช่วยฝึกการพูดและการตั้งคำถามได้เป็นอย่างดี

ประโยชน์ของเกมส์

1. ช่วยแก้บรรยากาศซึมเซาในชั้นเรียนได้มากที่สุด
2. ช่วยในการทบทวนความรู้เดิมเป็นเรื่อง ๆ ไป และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ด้วย

ในสถานการณ์ใหม่ด้วย

3. ช่วยการใช้ภาษาฝรั่งเศสในห้องเรียนมากขึ้น
4. เป็นการฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก ฝึกความเป็นผู้นำมีความมั่นใจและเชื่อมั่น

ในตนเองยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี ครูต้องตระหนักว่าการนำเกมส์มาใช้มากเกินไป อาจทำให้สอนไม่ทันหลักสูตร จึงต้องพิจารณาความเหมาะสมให้ดีด้วย

ส่วนการจัดนิทรรศการก็เป็นการแสดงออกที่ดีอย่างหนึ่งของการเรียนฝรั่งเศส นักเรียนได้ใช้ความคิดว่าจะทำอะไรเพื่อแนะนำให้ผู้อื่นรู้จักหรือได้สัมผัสกับสิ่งที่เป็นของฝรั่งเศส บ้าง ไม่ว่าจะเป็นหอไอเฟลจำลอง แผนที่รถไฟใต้ดินในปารีส หรือโปสการ์ดรูปพระราชวังแวร์ซายส์ ฯลฯ เป็นการส่งเสริมทั้งด้านความคิดสร้างสรรค์และความสามัคคีร่วมมือของนักเรียน